

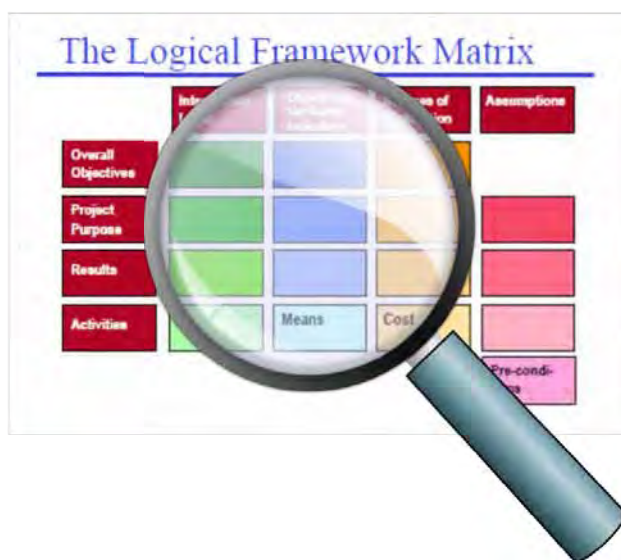

JEDINICA ZA DONATORSKU KOORDINACIJU, FINANSIJE, NADZOR I EVALUACIJU

IZVJEŠTAJ O EVALUACIJI

projekta

Unapređenje pravila i procedura za izradu zakona, drugih propisa i
općih akata u BiH

Mart 2013.

PODACI O PROJEKTU

Broj Ugovora:	01-07-273-48/08 (aneks br. 04-07-2-154-20/11)
Naziv projekta:	Unapređenje pravila i procedura za izradu zakona, drugih propisa i općih akata u Bosni i Hercegovini
Implementator:	Ekonomski fakultet Sarajevo
Datum početka:	09.06.2010.
Trajanje ugovora:	18 mjeseci
Datum završetka:	09.12.2011.
Vrijeme produženja:	4 mjeseca
Izmijenjeni datum završetka:	09.04.2012.
Status projekta:	Završen

FINANSIJSKI PODACI

Tabela 1 - Pregled budžeta:

UGOVORENI BUDŽET u KM	786.041,57 KM		
UTROŠENA SREDSTVA u KM	674.979,88 KM		
UTROŠENA SREDSTVA u %	86 %		
	planirano	utrošeno	%
<i>Radni dani ključnog eksperta 1</i>	320	288	90 %
<i>Radni dani ključnog eksperta 2</i>	320	288	90 %
<i>Kratkoročno lokalno osoblje</i>	630	529	84 %
UKUPNO	1.270	1.105	87 %
<i>Ključni ekspert 1</i>	274.104,00	222.393,60	81 %
<i>Ključni ekspert 2</i>	224.640,00	202.176,00	90 %
<i>Ostali eksperti</i>	235.872,00	198.057,60	84 %
<i>Vanredni troškovi</i>	78.425,57	52.352,68	67 %
UKUPNO	786.041,57	674.979,88	86 %

1. SAŽETAK

Izveštaj je pripremljen u skladu s metodologijom koja je opisana u *Smjernicama za monitoring i evaluaciju projekta financiranih iz Fonda za reformu javne uprave*, te preporukama koje proizilaze iz *Ocjene sistema za monitoring i evaluaciju Ureda koordinatora za reformu javne uprave* koju je u periodu oktobar 2012. – mart 2013. pripremila ekspertica GIZ-a za monitoring i evaluaciju. Aspekti projekta koje obrađuje ova evaluacija su relevantnost, efikasnost, efektivnost, uticaj i održivost. Nakon detaljne analize projektne dokumentacije, evaluacijski tim je obavio razgovore/intervjue s predstavnicima Ugovornog organa i Implementatora, kao i relevantnim predstavnicima korisnika (većinom članovima Implementacijskog (IT) i Nadzornog

(NT) tima) u cilju prikupljanja što objektivnijih informacija o pomenutim aspektima projekta. Na osnovu pribavljenih informacija pripremljen je ovaj Izvještaj o evaluaciji.

Stanje u predmetnoj oblasti, u periodu prije početka realizacije projekta, bilo je regulisano na različite načine na svakom administrativnom nivou u Bosni i Hercegovini.

- ✍ Na državnom nivou aktuelna su *Jedinstvena pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH* koja je usvojila Parlamentarna skupština BiH i koja su u primjeni od januara 2005. godine.
- ✍ Na nivou RS od januara 2006. godine u upotrebi su *Pravila – normativnopravne tehnike za izradu zakona i drugih propisa* koja je donio Republički sekretarijat za zakonodavstvo.
- ✍ Na nivou FBiH nisu postojala pravila koja regulišu ovu oblast, a također nisu postojala ni na nivou kantona.
- ✍ U Brčko distriktu BiH predmetna oblast bila je regulisana *Odlukom o proceduri izrade nacrtu zakona i drugih propisa BD BiH* koju je Vlada BD BiH donijela u oktobru 2007. godine, a pored toga i *Uputstvom o načinu i postupku izrade budžetske analize na nacrtu zakona i prijedloge obluka* (Sl. glasnik BD BiH, br. 32/07).

Projektnim zadatkom, a kasnije i početnim izvještajem, predviđeno je da se nakon potrebnih analiza, u saradnji sa predstavnicima ključnih institucija (članovima Implementacionog tima, a po potrebi i drugih) pripremi prijedlog nomotehničkih pravila koja će usvojiti svaki od četiri upravna nivoa u BiH. Kako bi Pravila bila obavezujuća za sve predlagače i kako bi se osigurala njihova veća pravna snaga, odlučeno je da Pravila budu usvojena na zakonodavnom nivou vlasti (Parlamentu/Skupštini). Plan je bio da pomenuta pravila budu usvojena u toku trajanja projekta, te da se potom održe obuke i izrade priručnici za korisnike.

Zbog objektivnih razloga na koje niko od aktera uključenih u realizaciju projekta (projektni tim i korisnici projekta) nije mogao u većoj mjeri uticati, usvajanje Pravila je izostalo u planiranom periodu. Iz tog razloga trajanje projekta je produženo za dodatna 4 mjeseca, kako bi se povećala vjerovatnoća za realizaciju preostalih projektnih aktivnosti (izrada priručnika i obuke korisnika).

Skupština Brčko distrikta BiH usvojila je Jedinstvena pravila i procedure za izradu zakona i drugih propisa BD BiH u januaru 2012. godine. Kako je usvajanje Pravila izostalo na tri od četiri upravna nivoa (ostali upravni nivoi do momenta pisanja ovog izvještaja nisu usvojili pomenuta Pravila, iako su Pravila pravovremeno upućena u proceduru) u dogovoru s korisnicima organizovane su obuke za korisnike u Brčko distriktu BiH u planiranom obimu, dok su na nivoima BiH, RS i FBiH obuke organizovane u ograničenom obimu po pitanju sadržaja i broja polaznika (obrađen samo dio planiranih tema i to samo za predstavnike Ureda/Kancelarije za zakonodavstvo).

Trenutno, na nivoima BiH i RS Pravila su u tzv. „komisijskoj fazi“, dok su na nivou FBiH također upućena u Parlamentarnu proceduru i nalaze se u fazi „stručne javne rasprave“.

S aspekta kvaliteta izlaznog rezultata, odnosno zadovoljstva korisnika pripremljenim materijalom (od strane Implementatora projekta), preovladava mišljenje da je materijal koji je ključni izlazni rezultat ovog projekta (Jedinstvena pravila) zadovoljavajućeg kvaliteta. Ovaj stav ne dijele predstavnici Ureda za zakonodavstvo Vlade Federacije BiH, koji ističu da ponuđeni materijal ne zadovoljava potrebe i specifičnosti ovog upravnog nivoa u segmentu izrade zakona, drugih propisa i općih akata, odnosno da nije u skladu s očekivanjima korisnika ovog upravnog nivoa. Ipak, treba napomenuti da su i predstavnici nivoa FBiH, kao i predstavnici

drugih upravnih nivoa, bili uključeni u proces pripreme Jedinostvenih pravila (na ovom nivou u formi Prijedloga Uredbe¹), te da su nakon projektne isporuke pomenutog dokumenta dali određene komentare na isti. Dio komentara je prihvaćen, a za dio komentara koji se tiču održanih odredbi angažovani eksperti su dali obrazloženje, nakon čega su korisnici (Ured za zakonodavstvo) dali saglasnost na sve izmjene i dopune Prijedloga Uredbe. Na potrebu dodatnih izmjena pomenutog materijala ukazano je naknadno, po okončanju projekta, odnosno po upućivanju Prijedloga Uredbe u parlamentarnu proceduru.

2. PROJEKT SINOPSIS

VEZA SA AP1/RAP1: Projekt je u direktnoj vezi s mjerama iz Akcionog plana 1 Strategije reforme javne uprave, u reformskoj oblasti Strateško planiranje i koordinacijski kapaciteti, i to:

IP 2.2 - *Uspostavljanje dosljedne politike o kvaliteti propisa* i

IP 3.2 - *Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima (nomotehnika i stil)*, te poglavljem

IP 4. - *Poboljšanje procesa donošenja zakona*;

i sa Revidiranim AP1 u oblasti Strateško planiranje, koordinacija i izrada politika u dijelu:

SPKIP 2.2 - *Standardizirati procese izrade pravnih propisa*

CILJ: Uspostavljanje najbolje prakse i koherentnih principa i standarda za izradu zakona, drugih propisa i općih akata u Bosni i Hercegovini, što će doprinijeti daljem poboljšanju procesa razvoja politika, metodološkoj skladnosti procesa izrade zakona, drugih propisa i općih akata, kao i unaprijeđenju pravnog sistema uopće. Dostizanje ovog cilja doprinijeće razvoju javne uprave koja će biti učinkovitija, profesionalnija, transparentnija, odgovornija i u službi građana.

SVRHA: Usvojiti nova ili unaprijediti postojeća pravila i procedure za izradu zakona, drugih propisa i općih akata na državnom, entitetskim i Brčko distrikt BiH nivou, kako bi se osiguralo da se svi nacrti/prijedlozi normativnih akata pripremaju i razmatraju na adekvatan, usklađen i dosljedan način.

REZULTATI:

R1. Urađena i u pisanoj formi sačinjena sveobuhvatna analiza postojeće prakse izrade zakona, drugih propisa i općih akata, kao i postojećih pravila za izradu zakona, drugih propisa i općih akata na nivou države, entiteta i Brčko distrikta BiH, uključujući procjenu uticaja i usklađenosti zakonskih i drugih propisa.

R2. Prikupljeni odgovarajući podaci, izvršena i u pisanoj formi sačinjena komparativna analiza prakse izrade zakona, drugih propisa i općih akata na državnom, entitetskim i Brčko distrikt BiH nivou sa praksom u odabranim zemljama članicama EU koje imaju sličnu pravnu tradiciju i/ili sličnu strukturu vlasti kao BiH. Ova analiza treba da rezultira prijedlozima najbolje prakse u ovoj oblasti za usvajanje u BiH.

R3. Pripremljen programski dokument koji će obuhvatiti pregled stanju u predmetnoj oblasti, te preporuke, konkretne mjere i prijedloge za unapređenja pravila i procedura za izradu zakona, drugih propisa i općih akata u BiH.

¹ Uredba o nomotehničkim pravilima za izradu zakona i drugih propisa Federacije Bosne i Hercegovine

R4. Pripremljeni usaglašeni prijedlozi izmjena i dopuna postojeće regulative ili prijedlozi nove regulativa za izradu zakona, drugih propisa i općih akata u BiH.

R5. Prijedlozi Izmjena i dopuna postojeće regulative ili prijedlog nove regulative za izradu zakona, drugih propisa i općih akata podneseni na usvajanje nadležnim organima vlasti na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

R6. Izvršena analiza potreba za obukom ključnog osoblja u svim institucijama i organima koji učestvuju u pripremi i izradi zakona, drugih propisa i općih akata. Izrađen detaljan Plan obuka, definisane vrste obuka i broj ključnog osoblja koje će pohađati obuku u cilju efikasne primjene izmjenjene ili nove regulative za izradu zakona, drugih propisa i općih akata.

Izrađen i distribuiran Priručnik za izradu pravnih propisa.

R7. Realizovana planirana obuka.

LOKACIJA: Bosna i Hercegovina - Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (Sarajevo, Banja Luka, Brčko).

KORISNICI: Ured za zakonodavstvo pri Vijeću ministara BiH, Ured za zakonodavstvo i propise EU pri Vladi FBiH, Republički sekretarijat za zakonodavstvo pri Vladi RS i Odsjek za zakonodavne aktivnosti pri Vladi BD BiH.

IZVOR SREDSTAVA: Projekt je u cjelosti finansiran iz sredstava Fonda za reformu javne uprave.

3. OKVIR EVALUACIJE

Evaluacija je rađena u periodu januar-mart 2013. godine, a odnosi se na period implementacije projekta od 9. juna 2010. do 9. aprila 2012. godine, ali i period po završetku implementacije, kroz informacije o projektnom uticaju i njegovoj održivosti. Prilikom evaluacije detaljno je razmotrena sva raspoloživa projektna dokumentacija (Ugovor, Projektni zadatak, Početni izvještaj, periodični izvještaji i Završni izvještaj Implementatora, sa svim aneksima). Pored toga obavljani su intervjui s predstavnicima Implementatora, Ugovornog organa i korisnicima projekta s državnog, entitetskih i distrikt nivoa vlasti u BiH.

Ova evaluacija daje odgovore na pitanja koja se tiču relevantnosti, efikasnosti, efektivnosti, uticaja i održivosti projekta. Ipak, treba napomenuti da zbog neusvajanja Pravila na tri od četiri upravna nivoa pitanja uticaja i održivosti na tim nivoima ne mogu biti u potpunosti obrađena, odnosno ne mogu biti obrađena na način kako je to slučaj u Brčko distriktu BiH, gdje su Pravila usvojena i primjenjuju se od januara 2012. godine.

4. REZULTATI EVALUACIJE

a. Relevantnost

Potreba za procesom reforme i strateški ciljevi u skladu sa Startegijom reforme javne uprave uključuju: potrebu procjene uticaja i provodivosti politike prilikom izrade zakonskih propisa; potrebu zasnovanosti izrade zakonskih propisa na zajedničkim standardima u smislu forme, formata, stila izrade, itd; potrebu usklađenosti nomotehnike i stila, usklađenosti s Ustavom i postojećim zakonima i pravnim sistemom, provjeru uticaja na budžet, itd;

Iz složenog državnog uređenja Bosne i Hercegovine proizilaze brojne specifičnosti pravnog sistema, a posebno u pogledu raspodjele zakonodavnih rješenja. U skladu s ovakvim državnim uređenjem egzistiraju zakoni i opći pravni akti koji su jedinstveni za cijelu teritoriju BiH, a pored toga i oni koji postoje samo na entiteskim, kantonalnim i distrikt nivou. Nepostojanje nomotehničkih pravila u Federaciji BiH, te potreba za revidiranjem postojećih na nivoima BiH, RS i BD BiH, dovoljan su razlog za zajednički projekt kojim bi se osigurao okvir (u vidu jedinstvenih pravila) za ujednačen, standardizovan i koherentan pristup u oblasti izrade propisa. Pored toga, na nivoima RS i BD BiH postojala je potreba za davanjem veće važnosti Pravilima kroz njihovo usvajanje na zakonodavnom nivou.

Na kraju, proces harmonizacije domaće legislative s pravnim naslijeđem EU nametnuo je dodatnu potrebu za jednim ovakvim projektom koji će revidirati postojeća i/ili predložiti nova jedinstvena pravila za izradu zakona, drugih propisa i općih akata na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Ovaj projekt zasnovan je na konkretnim mjerama iz Akcionog plana 1 Startegije reforme javne uprave u BiH, u okviru reformske oblasti Strateško planiranje i koordinacijski kapaciteti.

b. Efikasnost

b. 1 Ocjena rada implementatora:

Vođa projektnog tima je tokom implementacije projekta iskazao zadovoljavajući stepen angažovanosti.

Evidentna je spremnost Implementatora na kompromis i orijentaciju na postizanje projektnih rezultata.

Administrativno-tehnički kapaciteti koje je osigurao Implementator bili su dovoljni za potrebe projekta. Angažovane eksperte je većina korisnika ocijenila kao kvalitetne i adekvatne.

Izveštavanje je bilo u skladu s rokovima, procedurama i zahtijevanim kvalitetom, te nije bilo bitnijih primjedbi na isto.

b. 2 Projektni partneri i korisnici:

Članovi Implementacionog tima (IT) većinom su bili ujedno i članovi Nadzornog tima (NT). Ta činjenica pokazala se kao bitna prednost u ovom slučaju, obzirom da su članovi IT-a maksimalno ozbiljno i posvećeno pristupili svojim obavezama. Evidentna je njihova posvećenost i angažovanost na izradi Jedinstvenih pravila, te dobra saradnja s Implementatorom i Ugovornim organom.

Dodatno, na izradi Jedinstvenih pravila, pored članova IT-a u Republici Srpskoj je angažovana i predstavnik zakonodavne vlasti, u cilju osiguranja što boljeg kvaliteta izlaznog rezultata projekta.

b. 3 Implementacija aktivnosti:

Planirane aktivnosti	Objektivno mjerljivi indikatori	Planirani (da/ne)	Postignuti (da/ne)	Komentar
A1 Analiza postojeće prakse izrade propisa, kao i postojećih pravila za izradu zakona, drugih propisa i općih akata na nivou države BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH	Urađena i odobrena analiza	da	da	<p>Aktivnost je obavljena u skladu s metodologijom i planom.</p> <p>Ova analiza obuhvatila je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odnosni raspon primjene postojećih pravila; - Zahtjeve u organizaciji procesa izrade propisa; - Pripremu prijedloga propisa (tehnik izrade propisa, tehnike izrade obrazloženja, organizacije poslova za normativne djelatnosti itd.); - Međuministarske konsultacije i konsultacije raznih nivoa vlasti; - Konsultacije vanjskih interesnih grupa i mogućnosti uspostavljanja principa i standarda za konsultacije (javne i unutarinstitucionalne); - Procjenu uticaja, provodivosti i usklađenosti propisa i mogućnosti utvrđivanja i uspostavljanja standardnih metoda i kriterija za procjenu učinka; - Objavljivanje prečišćenih tekstova zakona; - Standarde u smislu forme, formata, stila izrade itd. <p>Analiza je kompletirana i odobrena.</p>
A2 Prikupljanje podataka o procesu izrade pravnih propisa sa naglaskom na ex ante i ex post procjenu uticaja propisa u najmanje dvije zemlje članice Europske unije koje imaju sličnu pravnu tradiciju kao BiH i/ili sličnu strukturu vlasti. Komparativna analiza prakse izrade zakona, drugih propisa i općih akata na državnom, entitetskim i Brčko distrikt BiH nivou sa	<p>Odobrena komparativna analiza.</p> <p>Obavljeno studijsko putovanje.</p>	da	da	<p>Komparativna analiza je kompletirana i odobrena. Analiza je realizovana u skladu sa planiranom metodologijom i planom rada.</p> <p>Obavljeno je i studijsko putovanje u Brisel koje je bitno doprinijelo proširivanju znanja i usvajanju dobrih praksi EU. Studijsko putovanje je organizovano za 13 članova nadzornog i implementacionog tima i 3 predstavnika implementatora.</p>

odabranim zemljama članicama EU. Preporuka najbolje međunarodne prakse za usvajanje u BiH.				
A3 Podržavanje rada Implementacionog tima	Broj sastanaka Implementacionog tima i progres projekta	da	da	Podržavanje rada Implementacionog tima je obavljano kroz održavanje sastanaka na kojima su prezentovane projektne aktivnosti i napredak projekta. Ova aktivnost je trajala tokom cijelog perioda trajanja projekta. Sastanci su održavani periodično u terminima i na lokacijama usaglašenim sa članovima Implementacionog tima.
A4 Priprema detaljnog programskog dokumenta koji će obuhvatiti pregled stanja u predmetnoj oblasti, te preporuke, konkretne mjere i prijedloge za unapređenja pravila i procedura za izradu zakona, drugih propisa i općih akata u BiH, koji pokazuje kako, kada i od strane koga uočeni nedostaci mogu biti otklonjeni.	Usvojen programski dokument	da	da	Identifikovana je najbolja praksa EU u segmentu izrade pravnih propisa koja će biti predložena za inkorporiranje u postojeća pravila BiH. Analizirana je RIA (Regulatory Impact Assesment) i date su preporuke i najbolja praksa primjene RIA-e. Identifikovani su problemi, prednosti i nedostaci u predmetnoj oblasti na državnom, entitetskom i BD BiH nivou. Izrađene preporuke u kojem pravcu izmjene i dopune postojeće regulative treba da idu (kako kada i od strane koga uočeni nedostaci mogu biti otklonjeni). Programski dokument je kompletiran i usvojen od strane Nadzornog i Implementacionog tima.
A5 Izrada prijedloga izmjena i dopuna postojeće regulative ili izrada prijedloga nove regulative za izradu zakona, drugih propisa i općih akata, koristeći se pri tome rezultatima provedene analize i programskim dokumentom iz prethodne aktivnosti.	Izrađen nacrt nomotehničkih pravila	da	da	Na osnovu programskog dokumenta i detaljnog implementacionog plana izrađeni su prijedlozi novih nomotehničkih pravila za izradu zakona i drugih pravnih propisa. Identifikovana je najbolja praksa EU u segmentu izrade pravnih propisa i uključena je u prijedlog novih nomotehničkih pravila za izradu zakona i drugih pravnih propisa. Identifikovani su nedostaci u postojećoj regulativi u saradnji sa članovima Implementacionog i Nadzornog tima. Identifikovani su i načini prevazilaženja uočenih nedostataka i ugrađeni u preporuke programskog dokumenta, a kasnije i u sam nacrt novih nomotehničkih pravila za izradu zakona i drugih propisa na nivoima BiH, FBiH, RS i

				Brčko distrikt BiH.
A6 Podnošenje na usvajanje izmjena i dopuna postojeće regulative, odnosno nove regulative za izradu zakona, drugih propisa i općih akata od strane nadležnih organa vlasti (Vijeće ministara/vlade ili parlamenti/Narodna skupština RS) na nivou Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta BiH. Rad sa direktorima Ureda/ Sekretarijata za zakonodavstvo, sekretarijatima vlada/VM i sekretarijatima parlamenata kako bi se osiguralo da se završi, odobri i usvoji definisani pravni okvir.	Odobrena nomotehnička pravila od strane Implementacionog i Nadzornog tima	da	da	<p>Prijedlozi izmjena i dopuna postojeće regulative ili prijedlog nove regulative za izradu zakonskih i drugih propisa podneseni su na usvajanje od strane nadležnih organa vlasti na nivou BiH, FBiH, RS i BD BiH.</p> <p>Za vrijeme trajanja projekta nomotehnička pravila usvojena su u Brčko distriktu BiH (18. januara 2012.). Parlamenti BiH, FBiH i RS još uvijek nisu usvojili ova pravila, ali njihovo usvajanje se očekuje tokom prve polovine 2013. godine.</p>
A7 Analiza potreba za obukom ključnog osoblja u svim institucijama i organima koji učestvuju u pripremi i izradi zakona, drugih propisa i općih akata te, na osnovu rezultata provedene analize, priprema detaljnog Plana obuke koji će se sastojati od različitih vidova obuke (podučavanja/coaching, obuke na poslu, studijskih posjeta, seminara, radionica i dr.). Priprema i štampa Priručnika za izradu pravnih propisa koji će olakšati i pojasniti primjenu nove legislative za izradu pravnih propisa	<p>Kompletirana analiza</p> <p>Pripremljen detaljan Plan obuke</p> <p>Pripremljen priručnik za izradu pravnih propisa</p>	da	da	<p>Ova aktivnost se sastojala od međusobno povezanih i paralelnih podaktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analize potreba za obukom ključnog osoblja u svim institucijama i organima koji učestvuju u pripremi i izradi zakona, drugih propisa i općih akata; - Pripreme detaljnog plana obuke; - Pripreme Priručnika za izradu pravnih propisa <p>Analiza potreba za obukom i Plan obuke su kompletirani u skladu sa planom. S obzirom da je samo BD BiH usvojio nomotehnička pravila, priručnik je finaliziran i distribuiran samo na nivou BD BiH, dok je na ostalim nivoima dat samo nacrt priručnika.</p>
A8 Realizacija planirane obuke	Obavljena obuka	da	da	Implementacija ove aktivnosti je bila uslovljena usvajanjem nomotehničkih pravila. Iz objektivnih razloga pravila nisu usvojena na svim nivoima vlasti i

				van uticaja su izvršioca ugovora. Samo je u Brčko distriktu BiH obuka izvršena u cjelosti prema projektnom zadatku i to iz razloga jer su jedino na nivou BD BiH usvojena Nomotehnička pravila. Odlukom Upravnog odbora Fonda za RJU izvršena je planirana obuka u ograničenom obimu na nivou BiH, FBiH i RS, a koja se tiče prenošenja najbolje nomotehničke prakse EU i izabranih država članica EU (Belgija, Austrija i Slovenija) kao i dio obuke koji se tiče mogućnosti primjene IT u nomotehnici.
--	--	--	--	--

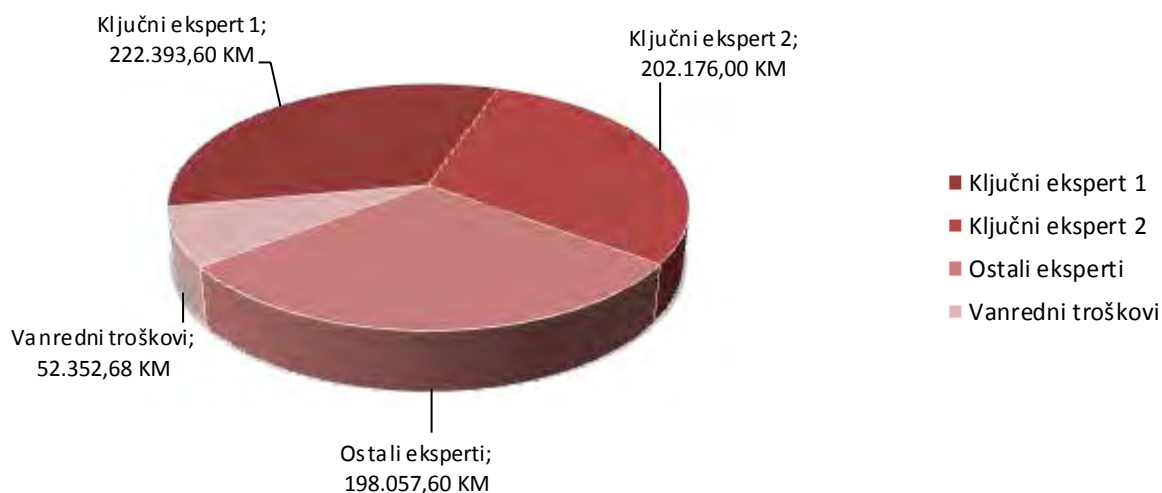
b. 4 Postizanje rezultata:

Planirani rezultati		Opis postignuća
R1	Urađena sveobuhvatna analiza postojeće prakse izrade nacрта zakonskih i drugih propisa, kao i postojećih pravila za izradu zakona i drugih propisa na nivou države, entiteta i Brčko Distrikta, uključujući procjenu uticaja i usklađenosti zakonskih i drugih propisa.	<p>Urađene su potrebne analize i na osnovu njih pripremljeni prijedlozi izmjena i dopuna, odnosno pripremljena nova regulativa za izradu zakonskih i drugih propisa (Jedinstvena pravila).</p> <p>Za vrijeme trajanja projekta nomotehnička pravila su usvojena u Brčko distriktu BiH (18.01.2012.). Na nivoima BiH, FBiH i RS se očekuje njihovo usvajanje.</p> <p>U RS-u predložena pravila uvrštena u Plan rada Narodne Skupštine RS tako da je njihovo usvajanje izvjesno i da se može očekivati njihovo skoro usvajanje.</p> <p>Urađena je analiza potreba za obukom i pripremljen plan obuka. S obzirom da je samo BD BiH usvojio nomotehnička pravila, priručnik je finaliziran i distribuiran samo na nivou BD BiH, a također je realizovan i plan obuka za BD BiH. Na ostalim nivoima samo pripremljen nacrt priručnika, a planirane obuka realizovane su u ograničenom obimu.</p>
R2	Prikupljeni odgovarajući podaci i izvršena komparativna analiza prakse izrade zakonskih i drugih propisa na državnom, entitetskim i Brčko distrikt nivou sa odabranim zemljama članicama EU koje imaju sličnu pravnu tradiciju kao BiH i/ili sličnu strukturu vlasti, sa prijedlozima za najbolju praksu u ovoj oblasti.	
R3	Pripremljen detaljan Implementacioni plan i dostavljen na usvajanje Implementacionom timu.	
R4	Pripremljen detaljni programski dokument koji će obuhvatiti pregled stanja u predmetnoj oblasti, te preporuke, konkretne mjere i prijedloge za unapređenja pravila i procedura za izradu zakona, drugih propisa i općih akata u BiH	
R5	Pripremljeni prijedlozi izmjena i dopuna postojeće regulative ili izrađena nova regulativa za izradu zakonskih i drugih propisa.	
R6	Podnešeni prijedlozi Izmjena i dopuna postojeće regulative ili prijedlog nove regulative za izradu zakonskih i drugih propisa podneseni na usvajanje od strane nadležnih organa vlasti na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.	
R7	Definisane vrste obuka i broj ključnog osoblja koji će pohađati obuku u cilju efikasne primjene izmijenjene ili nove regulative za izradu zakonskih i drugih propisa. Kreiran priručnik za izradu pravnih propisa.	
R8	Realizovana planirana obuka.	

b. 5 Utrošak sredstava²:

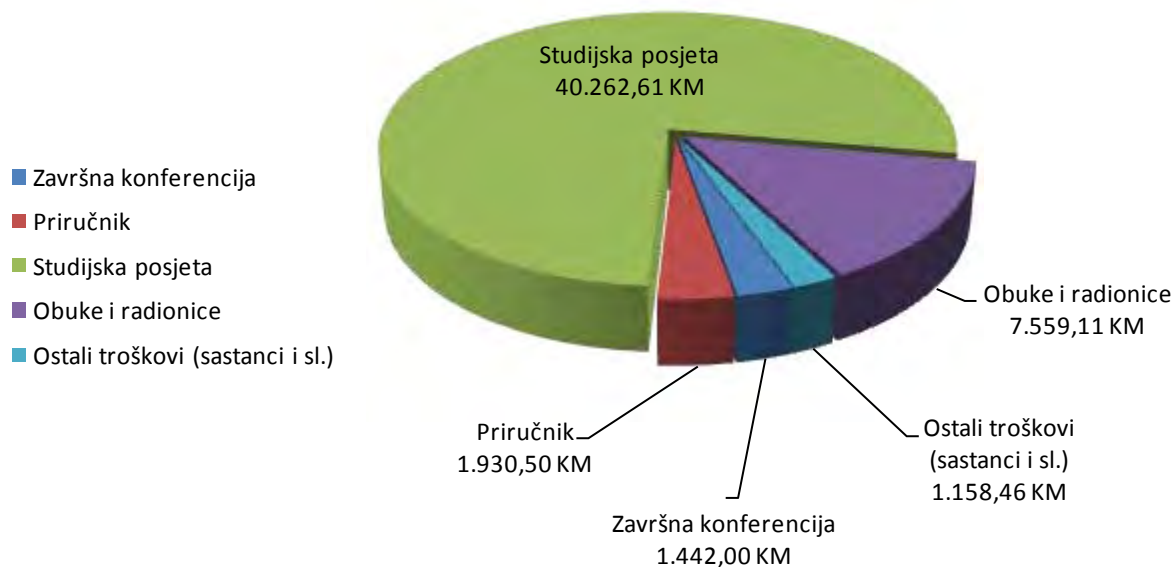
Sredstva nisu utrošena u potpunosti. Utrošeno je svega 86% (674.979,88 KM) od ugovorenog iznosa (786.041,57 KM).

Razlozi za ovo leže u manjem obimu održanih obuka u odnosu na planirani i tome što priručnik nije štampan na nivoima BiH, RS i FBiH.

Na angažovane eksperte na ovom projektu utrošeno je 92% sredstava dok je na vanredne (prateće) troškove utrošeno 8% sredstava.

Struktura vanrednih (pratećih) troškova prikazana je na grafikonu ispod:

Svi navedeni iznosi su s uračunatim PDV-om.

² Za detaljnije informacije o utrošku sredstava vidi Tabelu 1 ovog izvještaja.

c. Efektivnost

Kroz realizaciju ovog projekta, namjera je bila uspostaviti okvir za koherentan i standardizovan pristup za izradu zakona, drugih propisa i općih akata. To podrazumijeva izradu Jedinostvenih pravila, izradu Priručnika za njihovu primjenu i ojačane kapacitete za primjenu Pravila. Samim tim, efekti projekta mogu se mjeriti kroz pomenuta tri segmenta, koja zajedno čine jednu zaokruženu cjelinu i kao cjelina se moraju i posmatrati. Iz ovoga dalje proizilazi da je ocjenu efektivnosti moguće davati ukoliko su Pravila usvojena, Priručnik izrađen, a obuke u potpunosti održane. Kako je to slučaj samo na jednom od planirana četiri upravna nivoa, evaluacija u ovom segmentu dobrim dijelom se ograničava na jedan pomenuti upravni nivo.

Naime, u Brčko distriktu BiH od januara 2012. godine u praksi se primjenjuju nova Jedinostvena pravila koja je usvojila Skupština BD BiH, a kroz projekt je osigurana obuka državnih službenika koji se bave predmetnim poslovima za primjenu Jedinostvenih pravila i osiguran je Priručnik koji je u redovnoj upotrebi od strane korisnika. Ovim je ostvaren veliki pomak u segmentu izrade zakona, drugih propisa i općih akata u Brčko distriktu BiH. Prema riječima korisnika, predstavnika Zakonodavne kancelarije BD BiH, nesumljivo su ostvareni očekivani projektni rezultati, postignute su planirane pozitivne promjene i uveden sistematizovan pristup izradi zakona, drugih propisa i općih akata u skladu sa specifičnostima Brčko distrikta BiH.

Kada je riječ o ostalim upravnim nivoima u BiH, obzirom da Pravila nisu usvojena kako je planirano, kao konkretni efekti ovog projekta mogu se istaći preduslovi koji su stvoreni izradom nacrtu Jedinostvenih pravila, te obukom dijela državnih službenika za njihovu primjenu i izradom nacrtu Priručnika. Efekti jesu nešto manji od planiranih, ali treba imati na umu da je riječ o faktorima koji su van okvira ovog projekta a od kojih direktno zavisi usvajanje Jedinostvenih pravila, a samim tim i njihova primjena u praksi. Ipak, treba istaći da, iako Pravila formalno nisu usvojena, u nekim slučajevima ona se ipak neformalno primjenjuju u praksi, što je dodatno još jedan pokazatelj u korist ovog projekta. Tek po usvajanju Pravila na sva tri nivoa, što je izvjesno i realno je očekivati do polovine 2013. godine, efekti ovog projekta biće vidljivi i jasno mjerljivi.

d. Uticaj

Po usvajanju pomenutih Pravila, na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i formalno će se u potpunosti pokriti zakonodavna, izvršna i upravna vlast usklađenim standardima za donošenje propisa, te omogućiti usklađena primjena pravila i procedura za izradu pravnih propisa a time će se doprinijeti ukupnoj skladnosti pravnog sistema. Ovim će se dalje doprinijeti unapređenju pravnog sistema u Bosni i Hercegovini, olakšati usvajanje Acquis-a na putu integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju, te doprinijeti približavanju BiH jedinstvenom Evropskom upravnom prostoru.

Uticaj ovog projekta zabilježen je i kroz redovne izvještaje o napretku u realizaciji Akcionog plana 1 Strategije reforme javne uprave u BiH. Obzirom da je projekt nastao, prvenstveno kao potreba korisnika na svim upravnim nivoima a potom i, kao set mjera koje proizilaze iz tada aktuelnog AP1, realizacijom projekta ispunjene su pomenute mjere iz AP1 Strategije RJU. Usvajanje Jedinostvenih pravila također će doprinijeti realizaciji mjera iz Revidiranog AP1. Konkretno, riječ je o aktivnosti *2.2.1 Pripremiti i usvojiti (na onim nivoima vlasti gdje to još nije urađeno) obvezujuća jedinstvena pravila za izradu pravnih propisa koja odražavaju nabrojene standarde kvalitete propisa.*

Trenutno, prema Godišnjem izvještaju o napretku (Praćenje implementacije RAP1 Strategije RJU) za 2012. godinu na nivou Brčko distrikta BiH ova aktivnost iz RAP1 je u potpunosti realizovana, dok je na ostalim nivoima ova aktivnost ocijenjena kao *djelimično realizovana*.

e. Održivost

Ključni preduslov za osiguranje održivosti projektnih rezultata predstavlja usvajanje Jedinostvenih pravila na svakom od upravnih nivoa koji to još nisu učinili. Kroz usvajanje Pravila od strane zakonodavne vlasti osiguraće se obaveza njihove primjene, a samim tim i održivost projektnih rezultata. Svi ostali aspekti održivosti projektnih rezultata, relevantni za ovaj projekt, već su dobrim dijelom osigurani. Pri tome se prvenstveno misli na institucionalnu i finansijsku održivost.

Organizaciona struktura na svakom od četiri upravna nivoa osigurava nesmetanu primjenu projektnih rezultata, a neupitno je dalje postojanje institucija (Ureda/Kancelarija za zakonodavstvo) koje su ključni nosioci aktivnosti u procesu koji je predmet ovog projekta. Pored toga, budžetska sredstva za nesmetan rad pomenutih institucija nisu upitna i osigurana su kroz korespondirajuće budžete.

Šire gledano, institucionalni aspekt polazi od činjenice da organizaciju čine ljudi. U tom smislu, potrebno je dalje usavršavanje kadrova za primjenu pravila koje je kroz ovaj projekt bilo planirano ali nije u potpunosti realizovano, odnosno realizovano je u ograničenom obimu. U svakom slučaju, dugoročno gledano, postoji potreba za daljim obukama u ovom segmentu za sve učesnike u procesu izrade zakona, drugih propisa i općih akata u BiH.

Također, informatizacija procesa je naredni korak u reformi u ovom segmentu.

5. ZAKLJUČCI

Implementator je uz značajnu saradnju Implementacionog tima realizovao većinu projektnih aktivnosti i pripremio prijedlog Jedinostvenih pravila koja su potom upućena u proceduru usvajanja na svim upravnim nivoima. Do sada, Pravila su usvojena samo na nivou Brčko distrikta BiH, dok su na nivoima BiH, RS i FBiH u parlamentarnoj proceduri. Na nivoima BiH i RS su u „komisijskoj fazi“, dok su u FBiH u fazi „stručne javne rasprave“. Zbog neusvajanja Jedinostvenih pravila na pomenuta tri nivoa obuke su održane u ograničenom obimu, a priručnici za njihovu primjenu nisu štampani, ali su pripremljeni nacrti priručnika.

Uspješnost, uticaj i održivost projekta direktno zavise od usvajanja Jedinostvenih pravila na svim upravnim nivoima. Prema riječima korisnika, predstavnika ključnih institucija s nivoa BiH RS i BD BiH, kvalitet Jedinostvenih pravila koje je implementator pripremio uz značajnu saradnju s implementacionim timom nije upitan.

Uprkos činjenici da je svaki nivo imao predstavnike u Implementacionom timu koji su aktivno učestvovali u izradi dokumenta, te saglasnosti svih predstavnika korisnika na ponuđene prijedloge Jedinostvenih pravila, postoji održana nekonzistentnost u stavovima predstavnika FBiH nivoa. Naime, predstavnici Ureda Vlade FBiH za zakonodavstvo uprkos saglasnosti na pomenuta Pravila, ukazuju na njihov nedovoljan kvalitet i potrebu za njihovim dodatnim izmjenama. Nedovoljan kvalitet ponuđenih materijala na nivou FBiH korigovan je naknadno, dodatnim aktivnostima Ureda za zakonodavstvo FBiH u saradnji s projektom USAID-a „Jačanje parlamenta BiH“ i članovima zakonodavno-pravnih komisija oba doma Parlamenta FBiH. Pored toga, Pravila su upućena u stručnu javnu raspravu u cilju dodatnog osiguranja kvaliteta istih.

6. PREPORUKE

1. **Ubrzati proceduru usvajanja *Jedinstvenih pravila* na nivoima BiH, RS i FBiH (rok za realizaciju ove aktivnosti prema RAP1 istekao krajem 2011. godine).**
2. **Po usvajanju *Jedinstvenih pravila* revidirati nacрте Priručnika i podijeliti ih relevantnim institucijama.**
3. **Uvrstiti u godišnje planove obuka one obuke koje se direktno odnose na jačanje kapaciteta za primjenu novih *Jedinstvenih pravila* i provesti ove obuke.**

7. NAUČENE LEKCIJE

Evidentno je da ključni izazov u realizaciji projekata koji kao rezultat imaju strateške dokumente za koje je potrebno usvajanje od strane izvršne, a posebno od strane zakonodavne vlasti, leži u činjenici da postoji veoma veliki rizik od neusvajanja ili značajnog kašnjenja u usvajanju tih dokumenata. Iskustva s ovog ali i sa sličnih projekata ukazuju na to da je u takvim situacijama često potrebno osigurati političku podršku u cilju blagovremene realizacije projektnih aktivnosti. Implementator često nije u situaciji da može značajnije uticati na usvajanje dokumenata na višim instancama, pa se postavlja pitanje svrsishodnosti projektnih zadataka koji dio aktivnosti uslovljavaju usvajanjem dokumenata od strane vlada ili parlamenata. Praksa je pokazala da je u ovakvim slučajevima poželjno u okviru projektnih aktivnosti uvrstiti aktivnosti lobiranja, odnosno pridobijanja uticajnih pojedinaca ili grupa. To znači da je potrebno pronaći modul u cilju razvijanja efikasnih i efektivnih komunikacija sa onima koji imaju formalnu i neformalnu moć, čime se može osigurati blagovremena implementacija projektnih aktivnosti, a samim tim i postizanje rezultata.

Pored pomenutog, u ovakvim slučajevima potrebno je razmotriti i opciju dvofaznog pristupa realizaciji projekta. To znači da je, prije svega, projekt vremenski podijeljen u dvije faze. Prvu fazu predstavljala bi realizacija projekta do trenutka izrade prijedloga dokumenta koji je predviđen za usvajanje. Druga faza projektne realizacije počela bi tek kada, i ukoliko, predmetni dokument bude usvojen. Na ovaj način izbjegla bi se česta produžavanja projekta usljed neažurnosti domaćih vlasti, odnosno nedostatka političke podrške i volje. Projekt bi u tom slučaju bio nastavljen kada se za to osiguraju uslovi i formalno opredjeljenje domaćih vlasti u vidu usvajanja projektnih rezultata.

Sljedeći izazov, odnosno segment u kojem su moguća poboljšanja u procesu upravljanja projektnim ciklusom, tiče se projektne dokumentacije. Logički okvir projekta je alat koji je podložan promjenama i kojeg je potrebno ažurirati u skladu sa situacijom na terenu. Potrebno ga je ažurirati u početnoj (inception) fazi, ali i uz svaki periodični izvještaj ukoliko je potrebno. Aktivnosti u logičkom okviru se mogu mijenjati, pa čak i rezultat ukoliko za tim ima potrebe, sve dok se slijedi interventna logika i dok se time efikasno i efektivno ostvaruju projektne svrha i cilj. Naravno, ovo ažuriranje podrazumijeva saglasnost aktera uključenih u realizaciju, upravljanje i nadzor nad projektom.

Na kraju, treba napomenuti da se prilikom formulisanja rezultata u projektnoj dokumentaciji treba voditi usvojenom metodologijom i dobrim praksama, tj. da rezultate treba formulirati na način da oslikavaju buduće stanje, odnosno pozitivne promjene u odnosu na početno stanje. Treba izbjegavati formulaciju rezultata na način da je rezultat ustvari preformulisana aktivnost. Najbolji način da se ovo opiše je sljedeći slikovit primjer:

Atletičar se može pripremati i trenirati godinama. Ta priprema i trening nazivaju se aktivnostima. Ako atletičar pobijedi, to je rezultat.

Dakle, rezultat nisu održani treninzi i izvršene pripreme. To su samo aktivnosti koje treba da dovedu do pobjede, a pobjeda je rezultat.

Lista Aneksa

- 1. Logički okvir projekta*
- 2. Lista sagovornika/obavljenih intervjua*

Datumi posjeta evaluatora: Od 8. do 19. februara 2013. godine

Intervjui obavljeni sa: pogledati listu sagovornika u aneksu.

Datum izvještaja: 31. mart 2013. godine

Aneks 1 – Logički okvir projekta

LOGIČKI OKVIR/MATRICA				
	Logika rada	Objektivno provjerljivi indikatori	Izvori verifikacije	Pretpostavke/Rizici
Ukupni ciljevi	<p>Uspostavljanje najbolje prakse i koherentnih principa i standarda za izradu zakona, drugih propisa i opštih akata u Bosni i Hercegovini, što će doprinijeti daljem poboljšanju procesa razvoja politika, metodološkoj skladnosti procesa izrade zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i unaprjeđenju pravnog sistema uopće. Dostizanje ovog cilja doprinijeće razvoju javne uprave koja će biti učinkovitija, profesionalnija, transparentnija, odgovornija i u službi građana.</p>	<p>Uspostavljene procedure i prakse</p> <p>Efikasnost pri donošenju</p>	<p>Ured PARCO</p>	
Svrha projekta	<p>Usvojiti nova ili unaprijediti postojeća pravila i procedure za izradu zakona, drugih propisa i opštih akata na državnom, entitetskim i Brčko distrikt BiH nivou, kako bi se osiguralo da se svi nacrti/prijedlozi normativnih akata pripremaju i razmatraju na adekvatan, usklađen i dosljedan način.</p>	<p>Usvojena nova ili unaprijeđena pravila i procedure za izradu zakona, drugih propisa na svim nivoima u BiH</p>	<p>Službene novine i glasnici</p> <p>Finalni izvještaj o projektu</p>	<p>Usvajanje predložene regulative na svim nivoima u predviđenom roku</p>

<p>(Očekivani rezultati)</p>	<p>R1 Urađena sveobuhvatna analiza postojeće prakse izrade nacrtu zakonskih i drugih propisa, kao i postojećih pravila za izradu zakona i drugih propisa na nivou države, entiteta i Brčko Distrikta, uključujući procjenu uticaja i usklađenosti zakonskih i drugih propisa.</p> <p>R2 Prikupljeni odgovarajući podaci i izvršena komparativna analiza prakse izrade zakonskih i drugih propisa na državnom, entitetskim i Brčko distrikt nivou sa odabranim zemljama članicama EU koje imaju sličnu pravnu tradiciju kao BiH i/ili sličnu strukturu vlasti, sa prijedlozima za najbolju praksu u ovoj oblasti.</p> <p>R3 Pripremljen detaljan Implementacioni plan i dostavljen na usvajanje Implementacionom timu.</p> <p>R4 Pripremljen detaljni programski dokument koji će obuhvatiti pregled stanja u predmetnoj oblasti, te preporuke, konkretne mjere i prijedloge za unapređenja pravila i procedura za izradu zakona, drugih propisa i opštih akata u BiH</p> <p>R5 Pripremljeni prijedlozi izmjena i dopuna postojeće regulative ili izrađena nova regulativa za izradu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza urađena i usvojena od strane Implementacionog tima. ▪ Komparativna analiza usvojena od strane Implementacionog tima. ▪ Implementacioni plan usvojen od strane Implementacionog tima. ▪ Usvojeni prijedlozi za izmjenu i dopunu postojeće regulative ili usvojeni prijedlozi za novu regulativu za izradu zakonskih i drugih propisa od strane Implementacionog tima. ▪ Usvojene izmjene i dopune na postojeću regulativu ili usvojena nova regulativa za izradu zakonskih i drugih propisa od strane nadležnih organa vlasti na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije - Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. ▪ Plan obuke usvojen od strane Implementacionog tima. ▪ Realizovana obuka i usvojen izvještaj o realizaciji obuke od 	<p>Izvori informacija o napretku: Periodični izvještaji Izvještaj o realizaciji obuke Službene novine i glasnici Sastanci</p>	<p>Uspostavljanje Implementacionog tima Oblavljanje funkcija Nadzornog i implementacionog tima Kooperativnost organa uprave na nivou BiH, RS, FBiH i BD</p>

	<p>zakonskih i drugih propisa.</p> <p>R6 Podnešeni prijedlozi Izmjena i dopuna postojeće regulative ili prijedlog nove regulative za izradu zakonskih i drugih propisa podneseni na usvajanje od strane nadležnih organa vlasti na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.</p> <p>R7 Definisane vrste obuka i broj ključnog osoblja koji će pohađati obuku u cilju efikasne primjene izmijenjene ili nove regulative za izradu zakonskih i drugih propisa. Kreiran priručnik za izradu pravnih propisa.</p> <p>R8 Realizovana planirana obuka.</p>	strane Implementacionog tima.		
Aktivnosti	<p>A1 Analiza postojeće prakse izrade propisa, kao i postojećih pravila za izradu zakona, drugih propisa i opštih akata na nivou države BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH</p> <p>A2 Prikupljanje podataka o procesu izrade pravnih propisa sa naglaskom na ex ante i ex post procjenu uticaja propisa u najmanje dvije zemlje članice Evropske unije koje imaju sličnu pravnu tradiciju kao BiH i/ili sličnu strukturu vlasti. Komparativna analiza prakse izrade zakona, drugih propisa i opštih akata na državnom, entitetskim i Brčko distrikt BiH nivou sa odabranim zemljama članicama EU. Preporuka najbolje međunarodne prakse za usvajanje u BiH.</p>	<p>Sredstva:</p> <p>Ključni ekspert 1 - vođa tima (320 dana)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ključni ekspert 2 (320 dana) - Ostali eksperti (630 dana) - Prostor (Ekonomski fakultet) - Administrativna i tehnička podrška (Ekonomski fakultet) 	<p>Izvori informacija o napretku:</p> <p>Periodični izvještaji</p> <p>Sastanci</p>	<p>Obezbeđenje resursa</p> <p>Upravljanje projektom</p>

	<p>A3 Podržavanje rada Implementacionog tima</p> <p>A4 Priprema detaljnog programskog dokumenta koji će obuhvatiti pregled stanja u predmetnoj oblasti, te preporuke, konkretne mjere i prijedloge za unapređenja pravila i procedura za izradu zakona, drugih propisa i opštih akata u BiH, koji pokazuje kako, kada i od strane koga uočeni nedostaci mogu biti otklonjeni.</p> <p>A5 Izrada prijedloga izmjena i dopuna postojeće regulative ili izrada prijedloga nove regulative za izradu zakona, drugih propisa i opštih akata, koristeći se pri tome rezultatima provedene analize i programskim dokumentom iz prethodne aktivnosti.</p> <p>A6 Podnošenje na usvajanje izmjena i dopuna postojeće regulative, odnosno nove regulative za izradu zakona, drugih propisa i opštih akata od strane nadležnih organa vlasti (Vijeće ministara/vlade ili parlamenti/Narodna skupština RS) na nivou Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta BiH. Rad sa direktorima Ureda/ Sekretarijata za zakonodavstvo, sekretarijatima vlada/VM i sekretarijatima parlamenata kako bi se osiguralo da se završi, odobri i usvoji definisani pravni okvir.</p> <p>A7 Analiza potreba za obukom ključnog osoblja u svim institucijama i organima koji učestvuju u pripremi i izradi zakona, drugih propisa i opštih akata te, na</p>			
--	---	--	--	--

	<p>osnovu rezultata provedene analize, priprema detaljnog Plana obuke koji će se sastojati od različitih vidova obuke (podučavanja/coaching, obuke na poslu, studijskih posjeta, seminara, radionica i dr.). Priprema i štampa Priručnika za izradu pravnih propisa koji će olakšati i pojasniti primjenu nove legislative za izradu pravnih propisa</p> <p>A8 Realizacija planirane obuke</p>			
--	---	--	--	--

Aneks 2

Lista sagovornika/obavljenih intervjuja

Rb	Ime i prezime	Pozicija, sektor	Institucija	Mjesto	Datum	Sastanak održan (da/ne)
1.	Nedžib Delić	Voditelj projekta, Stručni savjetnik za reformu javne uprave	Ured koordinatora za RJU	Sarajevo	8. februar 2013.	da
2.	Dragana Kezunović	Član IT-a	Ministarstvo pravde BiH	Sarajevo	11. februar 2013.	da
3.	Lejla Saračević-Hasanagić	Član IT-a	Ured za zakonodavstvo BiH			
4.	Vedad Silajdžić	Ključni ekspert na projektu	Ekonomski fakultet Sarajevo	Sarajevo	13. februar 2013.	da
5.	Milena Simović	Član NT-a	Republički sekretarijat za zakonodavstvo	Banja Luka	14. februar 2013.	da
6.	Miroslavka Vojvodić-Vencelj	Član IT-a				
7.	Ljiljana Timotija	Predstavnica korisnika	Narodna skupština Republike Srpske			
8.	Jelica Vidović	Član NT-a Član IT-a	Zakonodavna kancelarija Brčko distrikta BiH	Brčko	18. februar 2013.	da

9.	Ehlimana Begović	Član IT-a	Zakonodavna kancelarija Brčko distrikta BiH	Brčko	18. februar 2013.	da
10.	Srđan Mikić	Član NT-a	Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU	Sarajevo	19. februar 2013.	da
11.	Minela Alibegović	Član IT-a				